

До
150

річчя створення
Херсонського
державного
аграрно-
економічного
університету

Матеріали
Міжнародної науково-
практичної конференції
**«СУЧАСНІ ВЕКТОРИ
РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ НАУКИ»**

Херсон-Кропивницький – 2024

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ НАУКИ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

17-18 вересня 2024 р.

Херсон-Кропивницький - 2024

УДК 001.83+332.1(477)

С38

Редакційна колегія:

КИРИЛОВ Юрій Євгенович – ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук;

ЛАВРЕНКО Сергій Олегович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Заслужений винахідник України, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету;

МРИНСЬКИЙ Іван Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан агрономічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету;

КИРИЧЕНКО Наталя Валеріївна – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету;

БАЛАБАНОВА Ірина Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан біолого-технологічного факультету;

БОЙКО Павло Михайлович – кандидат біологічних наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування;

ДУДЯК Наталія Василівна – доктор економічних наук, професор, декан факультету архітектури та будівництва;

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

С38 Сучасні вектори розвитку аграрної науки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (ХДАЕУ, 17-18 вересня 2024 року). Херсон: ХДАЕУ, 2024. 920 с.

Modern Vectors of Agrarian Science Development: proceedings of the International scientific-practical conference (KSAEU, 17-18 September 2024). Kherson: KSAEU, 2024. 920 p.

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ НАУКИ», присвяченій 150-річчю створення Херсонського державного аграрно-економічного університету, яка проходила 17-18 вересня 2024 року на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету.

УДК 001.83+332.1(477)

© Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2024

(58). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-15>

4. Тваринництво.

https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/sg/sg_rik/sg_u/tvar_u.html (дата звернення: 08.09.2024)

5. Самайчук С.І. Аналіз виробництва сільськогосподарської продукції: регіональний аспект. *Агросвіт*. Вип. 7. 2020. С. 31-36.

УДК 636.52/58

Ведмеденко О.В.

к.с.-г.н., доцент,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ВПЛИВ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ОСВІТЛЕННЯ НА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ БРОЙЛЕРІВ

Бройлерне виробництво сьогодні демонструє високий рівень інноваційного розвитку. Ефективність цієї галузі значною мірою визначається тим, наскільки сучасні технології здатні розкрити генетичний потенціал росту птиці. У зв'язку з цим особливу важливість має постійне вдосконалення та впровадження нових методів вирощування перспективних кросів бройлерів.

Для освітлення пташників зазвичай використовують лампи розжарювання та люмінесцентні. Проте останнім часом у багатьох країнах впроваджено нові освітлювальні системи, що базуються на енергоефективних монохроматичних флуоресцентних лампах потужністю 9 або 11 Вт різних кольорів. Світло є одним із ключових чинників, що впливають на якість продукції, оскільки воно значною мірою впливає на продуктивність і поведінку птиці. Сучасні системи освітлення мають відповідати вимогам енергоефективності і технологічним потребам різних кросів птиці, включаючи регулювання інтенсивності освітлення на різних етапах вирощування та належний спектр світлового випромінювання.

Під синім світлом птиці стають спокійнішими, тоді як зелене світло стимулює ріст молодняка. Крім того, під впливом синього спектра краще засвоюються протеїни з корму, що сприяє набору маси тіла. В кінці циклу вирощування бройлерів їх відлов проводять під синім освітленням, оскільки в таких умовах птахи краще бачать і поведуться спокійніше. Монохроматичні лампи червоного, синього, зеленого та білого кольорів від голландської компанії "Gasolec" оптимально відповідають біологічним потребам птиці.

Зазвичай добові бройлери прибувають у пташник у стресовому стані. Дослідження показали, що під впливом зеленого та синього світла протягом 3-6 годин курчата заспокоюються та починають активно вживати корм. Це відбувається завдяки позитивному впливу світла, який робить птахів менш агресивними та стимулює їхній апетит, що, своєю чергою, сприяє підвищенню приросту маси, покращенню збереженості, зниженню споживання води та підвищенню ефективності конверсії корму. Освітлювальна система "Orion Gasolec" є більш ефективною, безпечною та довговічною в порівнянні зі звичайними люмінесцентними лампами та лампами розжарювання. Саме тому метою дослідження було визначення впливу монохроматичного освітлення в умовах диференційованого режиму на рентабельність виробництва м'яса бройлерів.

У перший день вирощування тривалість світлового дня становило 24 години. З другого дня і до досягнення курчатами живої маси 100 грамів, світловий день скорочували до 15 годин, а темрява тривала 9 годин. На основі результатів зважування на 21-й день вирощування коригувалась світлова програма: якщо середня маса курчати менше 840 грамів, тривалість світлового дня збільшували на 1 годину кожного наступного дня.

Для розрахунку виробництва м'яса бройлерів за різних умов утримання визначали кількість виробничих циклів (турів) вирощування курчат упродовж року в одному приміщенні: $365 \text{ днів} / (42 \text{ дні вирощування} + 10 \text{ днів перерви}) = 7 \text{ турів}$. Під час профілактичної перерви (тривалістю 10 днів) з пташника видаляють підстилку та послід, очищають обладнання від забруднень.

Щільність посадки бройлерів у пташнику становить 21 гол/м², при цьому протягом року на вирощування посаджено 22176 тисяч курчат. Тривалість вирощування становить 42 дні. Використання диференційованого режиму освітлення, порівняно з традиційним, дозволяє досягти рівня збереженості поголів'я 97,4%, з живою масою в 42-денному віці 2465 г і витратами кормів на 1 кг приросту 1,98 кг. При монохроматичному освітленні жива маса збільшується на 7,5%, збереженість на 0,7%, а конверсія корму зменшується на 2,5% у порівнянні з контрольною групою курчат.

Бройлери, на відміну від інших сільськогосподарських птахів, мають високу інтенсивність росту, тому їх необхідно з перших днів годувати повноцінними комбікормами. Відповідно до рекомендацій, годівля бройлерів розділяється на три етапи: стартовий (1–21 день), ростовий (22–35 днів) і фінішний (від 35 днів і старше). Правильна годівля бройлерів оцінюється за показниками інтенсивності приросту, добрим розвитком скелету, відсутністю слабкості в ногах, перозису, а також за їх поведінкою та станом оперення.

Згідно з розрахунками виробництва м'яса бройлерів при використанні різних програм освітлення, встановлено, що диференційований режим освітлення позитивно впливає на процес вирощування бройлерів та їх кінцеву продукцію. Чисельність курчат при монохроматичному освітленні перевищує показники дослідної та контрольної груп на 0,72% і 2,29% відповідно, що зумовлено вищою збереженістю поголів'я. За удосконаленою технологією було вироблено найбільше м'яса у живій масі, що на 8,28% і 15,85% більше порівняно з дослідною та контрольною групами за існуючою технологією. Завдяки вищому забійному виходу (75,2%) та більшій кількості м'яса у живій масі, обсяг патраних тушок також був найбільшим, що на 8,42% і 16,80% перевищило показники існуючої технології.

Таким чином, результати розрахунків свідчать, що впровадження диференційованого режиму освітлення в існуючу технологію на птахофабриці дозволяє збільшити валове виробництво м'яса бройлерів як у формі живої маси, так і патраних тушок. Завдяки позитивному впливу зеленого та синього

спектрів світла на курчат при диференційованому освітленні, можливе підвищення продуктивності в порівнянні з використанням люмінесцентних ламп білого світла.

УДК 338.637

Кушнеренко В.Г.

к.с.-г.н., доцент,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ІСТОРІЯ ВЖИВАННЯ М'ЯСА В ЇЖУ ТА ВИТОКИ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА

Історія споживання м'яса людиною почалася понад 2,6 мільйона років тому з використання гострих інструментів для оброблення туш тварин. У період з 8000 до н.е. по 5400 до н.е. споживання м'яса розвивало кулінарні традиції та смаки різних культур і цивілізацій, а з розвитком торговельних шляхів відбувався обмін різними видами м'яса, спеціями та способами приготування, що сприяло подальшому урізноманітненню споживання м'яса. В останні століття розвиток індустріалізації, сільського господарства і транспорту дозволив людству збільшити виробництво і доступність м'яса.

У 1894 році французький хімік П'єр Ежен Марселен Бертело заявив, що до 2000 року м'ясо, молоко та яйця будуть синтезуватися на фабриках, а в 1930 році Фредерік Сміт, британський міністр у справах Індії, передбачив появу «само відтворюваної яловичини». З «батьківської» пари з ідеальною ніжністю можна було б вирощувати стейки настільки великі та соковиті, наскільки хочеться» [1]. У 1982 році перший вегетаріанський гамбургер був створений і промаркований Грегорі Сімсом у Великобританії; у 1995 році FDA схвалила методи *in vitro* для комерційного виробництва м'яса У 2003 році художники і дослідники Орон Кетц і Джонат Зулу представили свій арт-проект «Безтілесна